JUNIMISTUL BUCOVINEAN PAVEL PAICU ŞI DOSARUL SĂU DE STUDII

MIHAI-ŞTEFAN CEAUŞU, LIVIU PAPUC

Der Bukowiner „Junimea"-Mitglied Pavel Paicu und seine Studienakte

(*Zusammenfassung*)*

Der dokumentarische Artikel *Der Bukowiner „Junimea"-Mitglied Pavel Paicu und seine Studienakte* von Mihai-Ştefan Ceauşu und Liviu Papuc berichtet über Pavel Paicu (27. Juni 1831 – 22. April 1898), den Professor und Publizist, der in Bukowina (Lucăceşti) geboren und in Jassy niedergelassen ist. Er war einer der Gründungsmitglieder der „Junimea"-Gesellschaft (1865). In dem biographischen Artikel, der das Vorwort der Studienakte Pavel Paicus ist, präsentiert Liviu Papuc Daten, die der Presse der damaligen Zeit entnommen sind, wie z. B. der Artikel, der gelegentlich der Pensionierung von Pavel Paicu erschien oder sein in der Jassier Zeitung „Evenimentul" veröffentlichte Nachruf.

Die von Mihai-Ştefan Ceauşu übersetzten Dokumente bestätigen einige vorherige Informationen und geben auch neue Daten über Pavel Paicus Leben vor seinem Ankommen in die Hauptstadt der Bukowina hinzu, wo er – wie man schon weiss – innerhalb der „Aron Pumnul"-Stiftung tätig war und wovon er weiter nach Jassy gefahren ist. Die Bedeutung des dokumentarischen Beitrags liegt darin, dass die meisten, den Wiener Schuljahren entsprechenden Akten bisher noch nicht bekannt waren und dass dieselben den Jassier Professor den verdienten Platz unter den europäisch gesinnten und von Titu Maiorescu zugunsten des Volkes ausgebildeten Hochschullehrern sichern.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Pavel Paicu, Professor, Bukowiner „Junimea"-Mitglied, Wiener Studienakte, Titu Maiorescu, Jassier Akademisches Institut.

Ingrată soarta celui care se rupe de baştină! Cei de acasă, după decenii de absenţă, îi pierd urma şi nu-l mai pomenesc, cei din bejenie îl preţuiesc, temporar, dar lipsa legăturilor de familie îl face să dispară rapid din amintire. Bucovinenii stabiliţi la Iaşi fac parte din această categorie. Iar unul dintre aceştia a fost Pavel Paicu.

* Traducerea: Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu.

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

Enciclopedia „Cugetarea" a lui Lucian Predescu, din 1940, este zgârcită cu informaţiile: „Paicu, Pavel, publicist, n. 27 iunie 1831. Membru al societăţii ieşene «Junimea» din 1865. Opera: *Epitome Historiae Sacrae*, Iaşi, 1866; *Explicare la conspectul Declinaţiunilor şi al Conjugaţiunilor limbei latine*, 1891; *Prospect de toate schimbările aşa numite flecţionarii ale cuvintelor române*, f. an"[1].

Informaţii suplimentare personale a extras din arhive prof. univ. dr. Dan Mănucă, publicând, acum 40 de ani şi mai bine, un *Testimoniu de botez*:

„La condica născuţilor a bisericii filiale din Măzăneşti, tomul II, pagina 53 şi 54, se află însemnat următorul act:

În anul una mie opt sute treizeci şi unul (1831), în douăzeci şi nouă (29) iunie, s-a născut din părinţii domnul Simeon Paicu şi soţia sa Eufrosiana, în cotuna Lucăceşti şi sub Nr. cons. 12, legiuit un prunc, care botezându-se de aicea fostul paroh Dimitrie Zemna la 5 iulie acelaşi an, au primit numele Pavel. Ca naşi au fost proprietarul din Drăgoeşti, domnul Nicolai Savin. Moaşă au fost Savina Ungurean, din Măzăneşti. Spre adeverire urmă propria subsemnare şi întărire prin sigiliul parohial.

De la Parohiatul gr.-or. Drăgoeşti la 25 ianuarie 1873 / 6 fevruarie, Petru de Androhovici, Protopresbiter şi paroh".

(Arh. Stat. Iaşi, Starea civilă oraş Iaşi, căsătoriţi, dosar 7531/1887, f. 5)[2].

Alte date personale extragem din amplul necrolog publicat în gazeta „Evenimentul" de la Iaşi[3], pe care îl reproducem *in extenso*:

„Încă unul din stâlpii societăţii Junimea a dispărut.

Paicu e născut în Bucovina, în satul Lucăceşti, la 1832[4], din părinţi ţărani.

Clasele primare le urmă la Suceava, apoi trecu la Cernăuţi, unde se înscrie la liceu şi cu mari greutăţi, dând lecţii private, abia putu să termine liceul.

Trecând la Viena, se înscrie la facultatea de drept şi luă doctoratul.

Fu numit apoi magistrat în Maramureş, dar în curând părăsi această carieră, chemat fiind de Aron Pumnul la Cernăuţi, unde i se încredinţă catedra de limba română de la liceul de limba română.

[1] Lucian Predescu, *Enciclopedia „Cugetarea"*, Bucureşti, 1940, p. 626.

[2] *Documente literare junimiste*, ediţie îngrijită, prefaţă şi note de Dan Mănucă, Iaşi, Editura Junimea, 1973, p. 251–252, nota la p. 267. În nota 10: „Tot aici se află şi date despre părinţii săi: tatăl, Simeon Paicu (1791 – 13 august 1862), mama, Victoria (1799 – mai 1862). Soţia lui Pavel Paicu, Apolonia Henig, s-a născut la 28 ianuarie 1858, din părinţii Iohann şi Carelina Honig, catolici. Pavel Paicu mai fusese căsătorit cu o Victoria Archiz, de care s-a despărţit în anul 1881".

[3] Revista junimistă „Era nouă" a fost mult mai zgârcită cu anunţul: „Pavel Paicu, fost profesor la gimnaziul Ştefan cel Mare din Iaşi şi unul din vechii membri ai Junimii literare, a încetat din viaţă. Înmormântarea sa a avut loc vineri 24 aprilie. Pavel Paicu, originar din Bucovina, a fost unul din întemeietorii Institutului academic din Iaşi, împreună cu regretatul Melik, un muncitor conştiincios al şcoalei române. Respect memoriei sale" [„Era nouă" (Iaşi), anul VIII, nr. 412, 26 apr. 1898, p. 2–3], ceea ce ne poate duce cu gândul şi la o eventuală răcire a relaţiilor profesor – societate.

[4] De fapt,

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

Simţul său patriotic neputându-se împăca cu modul cum i se impunea ca să predeie limba română, el, în urma unei violente discuţii ce avu cu conducătorii şcoalei românismului din Bucovina, demisionă şi veni în Iaşi.

Aci îşi atrase simpatiile d-lui Titus Maiorescu, care ştiu să-l preţuiască.

La 1865, Ministrul de Culte de pe acea vreme, Gh. Chiţu, îi încredinţă direcţia gimnaziului Ştefan cel Mare.

Timp de 32 de ani neîntrerupt, regretatul Paicu fu profesor de limba română şi director.

În octombrie 1897, prin dispoziţia d-lui Mârzescu, ministru de culte, Paicu fu scos la pensie.

După 2 luni, îmbolnăvindu-se, Paicu în urma unei chinuitoare suferinţe, se sfârşi de zile în miercuri 22 april oara 5 jum.

Paicu a fost unul din fondatorii Institutului Academic.

Înmormântarea are loc azi la oara 2 p.m.

«Evenimentul», pătruns de cea mai adâncă durere, depune o lacrimă de durere pe mormântul încă deschis al regretatului Paicu"[5]. („Raportul" de la înmormântare îl reproducem în ANEXA I).

Cu ocazia ieşirii la pensie, un cald portret îi întocmeşte „cronicarul" de mai târziu al Iaşilor, Rudolf Suţu, căruia îi vom da cuvântul în continuare (dintr-un articol mai amplu):

„Se retrage la pensie bătrânul profesor Pavel Paicu. Deşi a funcţionat 30 ani ca director la gimnaziul Ştefan cel Mare, a rămas veşnic un necunoscut, deşi nu dintre cei mai puţin originali cetăţeni ai Iaşului. Nalt, fix şi subţire, pornea în fiecare dimineaţă, tacticos şi tăcut, din cancelarie spre clasă, cu ochii plecaţi, cu pălăria pe cap, aşa înainta până se urca pe catedră. Se descoperea, îşi punea ochelarii de prezbit, se depărta de catalog şi «făcea apelul». [...] În afară de şcoală, hazliul Paicu era un harnic gospodar, economic şi practic, dar şi un reputat epicurian. Niciodată n-a fost văzut la vreun spectacol, nici n-a rostit vreun discurs. Pe la gimnaziu se făcea haz de fratele lui Paicu, ţăran cu suman, iţari şi opinci"[6].

Mai târziu, acidul George Panu îl încondeiază, cu simpatie, dealtfel, într-o relatare împănată cu „anecdote", la care se lua la întrecere cu Ion Creangă sau Caragiani:

„Paicu era un tip foarte original, subţire şi înalt, cu un gât lung, pe care era aşezat un cap mic cât pumnul. Paicu, deşi era filolog, dar era veşnic dispus la glume – foarte nesărate de altmintrelea – iubind *viţurile* şi calambururile"[7].

[5] „Evenimentul" (Iaşi), anul VI, nr. 1 513, 25 apr. 1898, p. 3.

[6] Rudolf Suţu, *Iaşii de odinioară*, vol. I, 1923, p. 55–56.

[7] George Panu, *Amintiri de la „Junimea" din Iaşi*, ediţie, prefaţă şi tabel cronologic de Z. Ornea, Bucure[illegible]38, 413.

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

În vreme ce Constantin Mille, fost elev al Institutului Academic[8], îşi aducea aminte de profesorul său (sub numele literar de Meicu) că „era un om bun. Era însă slab din fire, era foarte uşor de ademenit la vorbă. Avea o vie pe care zicea cu pretenţiune că o cultivă în mod ştiinţific. Avea încă şi un buhai, pe care-l publicase prin ziare că îl închiriază pentru prăsit. [...] Atunci băieţii înconjurau pe dascăl, întrebându-l despre lecţie. Şi, în acest răstimp, două, trei mâini se furişau prin buzunare, uşurându-l de tutun, în locu-i punând un pachet plin de nisip sau de cenuşă"[9].

În necrologul din „Evenimentul" se vorbeşte despre simpatia şi preţuirea de care s-a bucurat Pavel Paicu din partea mentorului Junimii. În jurnalul său, acesta se arată îndeaproape interesat de viitorul proaspătului ieşean, de bunăstarea lui materială. Într-o scrisoare adresată lui V. A. Urechia, din 29 febr. 1866, Titu Maiorescu îi împărtăşeşte acestuia: „Paicu, între noi, este foarte activ şi şi-a câştigat deja o excelentă reputaţiune ca profesor solid şi sistematic". După care urmează întrebările: „Ce faceţi cu noul său gimnaziu? Îi mai trimiteţi vreun mandat, ca să-şi căptuşească fundul pungii leşinate?"[10]. Tot la vremea aceea, îl capacitează şi pe Niculeanu, printr-o misivă din 10/22 mart. 1866: „A doua rugăciune este pentru Paicu. Omul acesta stă tot încă în vânt. Nu i s-a dat încă decret, nu încă mandat de la ianuarie. Să fie odată confirmat prin decret de profesor dirigent şi să i se trimită în fine mandate. Ce dracu, se zice că acum e „era nouă"! Măcar pe hârtie să se facă! Dacă e un om care merită susţinere, e Paicu"[11].

Interesul şi sprijinul lui Titu Maiorescu se manifestaseră şi anterior. Un pachet de documente personale, de la Arhivele Statului din Iaşi, este „prefaţat" de o amplă scrisoare a celui ce, pe vremea aceea, era deja un factor de influenţă pe scena culturală (şi nu numai) ieşeană:

„Principatele-Române-Unite
Comitetulu Centrale de Inspecţiune Şcolară
Nr. 965
Iaşi, în 14/26 Octomvrie 1865

Domnule Professoru,

Asupra cererei Dvoastră avem onoare a vă răspunde, că documentele Dvoastră nu vi le putem înapoia acum, fiindcă sunt trimise la Bucureşti, odată cu raportul nostru No. 921, în urma căruia D. Ministru de Justiţie, Culte şi Instrucţiune publică, prin depeşa No. 33.659 V-a şi numit Professor suppl. la clasa I a gimnaziului III din Iassi. Odată cu aceasta însă, pentru a ne conforma scopului ce-l

[8] Despre acest aşezământ şcolar particular, vezi pe larg în Liviu Papuc, *Societari junimişti în documente*, ediţia a doua, revăzută şi adăugită, Iaşi, Editura „Convorbiri literare", 2008, p. 259–322.

[9] C. Mille, *Dinu Milian*, Bucureşti, 1887, p. 166–167.

[10] Titu Maiorescu, *Jurnal şi epistolar*, ediţie îngrijită de Georgeta Rădulescu-Dulgheru şi Domnica Filimon, vol. V, Bucuresti, Editura Minerva, 1984, p. 285.

[11] Idem, p.

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

arătaţi în cererea Dvoastră, adecă de a vă putea prezenta la concurs pentru confirmarea regulată şi definitivă, Vă certificăm prin adressa de faţă în mod official // că Dvoastră aţi prezentat Comitetului, şi prin urmare aveţi acum la Ministeriu, următoarele documente: 1) Indicele lecţiunilor ce le aţi urmat la Universitatea din Viena în timp de patru ani, prin care se arată totdeodată că aţi avut testimoniul de maturitate pentru 8 clase gimnaziale (bacalaureat în litere), 2) Testimoniile tuturor examenelor depuse în facultatea juridică şi a ştiinţelor de stat, pe care aţi şi absolvit-o, 3) Decretul Dvoastră de numire la Şcoala Reală Superioară din Cernăuţi ca Professor de limba română şi subsidiar şi de Istorie, Geografie şi Statistică, unde aţi funcţionat timp de doi ani.

Această certificare Vă va fi de ajuns până când veţi primi // originalul acelor documente de la Ministeriul din Bucureşti.

Primiţi, Domnule Professor, încredinţarea distinsei noastre consideraţiuni.

T. Maiorescu"[12].

În minipachetul de documente care însoţeşte scrisoarea lui Titu Maiorescu găsim actul din 4 mai 1855, prin care se certifică înscrierea lui Pavel Paicu la Facultatea de Drept administrativ de la Universitatea din Viena, adeverinţa de examen de stat la istoria dreptului, din 6 oct. 1857, urmată de un „Al doilea atestat al examenului de stat", din 16 aprilie 1859, la care se adaugă *Absolutorium* din acelaşi 16 april 1859, în care figurează prezenţa lui Pavel Paicu, în calitate de student, în perioada 1855–1859, cu materiile audiate, numele profesorilor şi numărul de ore săptămânal afectate (aici se dovedeşte „foarte silitor" la drept canonic – în 1855 – şi drept bisericesc – în 1856). Urmează încă un atestat, din 11 octombrie 1859, prin care se certifică luarea examenului de stat la ştiinţe politice, şi, în sfârşit, un act ceva mai recent, dar nu mai puţin interesant, prin care se certifică încadrarea lui Pavel Paicu, fost concepist notarial la Suceava, în biroul notarului armean Abraham von Pruncul, ca profesor „pentru limba română, ca specialitate principală, iar pentru limba germană sau geografie şi istorie, ca specialitate secundară" la Gimnaziul real superior greco-oriental din Cernăuţi, cu salariul de 500 guldeni anual.

Pachetul de documente confirmă unele informaţii anterioare, după cum vine şi cu date noi privind viaţa tânărului Paicu, dinaintea ajungerii în capitala Bucovinei, unde ştim că a activat şi în cadrul Fundaţiunii pumnulene, şi de unde a plecat mai departe, către Iaşi. Importanţa documentarului constă şi în faptul că nu sunt cunoscute foarte multe astfel de dosare ale şcolarităţii la Viena – după cum îl şi repoziţionează pe profesorul ieşean Pavel Paicu într-o galerie de ţinută a tinerilor dascăli cu pregătire superioară europeană, cultivaţi, în beneficiul naţiei, de către Titu Maiorescu.

[12] Direcţia Judeţeană Iaşi a Arhivelor Naţionale, Comitetul Central de Inspecţiune Şcolară, Dosar 828, f. 32 r + v şi 33 r. Adresată: „Domnului Pavel Paicu, Professorul clasei I a Gimnasiului al treilea din Jassi".

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

ANEXE

I

Înmormântarea lui Paicu

După cum am anunţat, ieri a avut loc înmormântarea regretatului Paicu.

În jurul cortegiului erau următoarele coroane: Din partea familiei, a profesorilor gimnaziului, a elevilor şi una din partea d-lui P. Novleanu, directorul „Institutelor Unite".

La oarele 2 p.m., cortejul pleacă din strada Armeană, unde locuia defunctul, parcurse străzile Armeană de sus. În dreptul gimnaziului Ştefan cel Mare, elevii Friptu şi Dimitriu ţinură câte o călduroasă cuvântare, după care carul funebru se îndreptă spre Eternitate, în sunetul muzicii militare şi a corului şcoalei.

După oficierea prohodului, d. Daniel Ciolan, profesor la gimnaziu, ţinu o frumoasă cuvântare, prin care scoase în relief meritele mult regretatului Paicu, atât ca prieten, ca membru al societăţii şi ca profesor. Cuvântarea d-lui Ciolan făcu o adâncă impresie între auditori. După d-sa, elevii Damaschin, Şaraga şi alţii, în numele colegilor lor, ţinură şi ei câte o cuvântare.

De remarcat lipsa membrilor societăţii „Junimea", unde Paicu a fost unul din întemeietori, alăturea cu d-nii Maiorescu, Iacob Negruzzi şi alţii. Nici o coroană măcar, nimic din partea foştilor lui tovarăşi din societatea „Junimea". E de regretat acest fapt, cu atât mai mult că Paicu fu unul din cei mai sârguitori membri ai acestei societăţi, unde contribui atât de mult pentru prosperitatea ei.

La oarele 5 rămăşiţele mortuare fură scoborâte în mormânt.

Printre asistenţi am putut vedea profesorii gimnaziului, in corpore, d. Novleanu, director Institutelor Unite, V. Burlă, actualii şi foştii elevi ai defunctului şi o mulţime de lume străină.

[„Evenimentul" (Iaşi), anul VI, nr. 1 514, Dum. 26 apr. 1898, p. 2 – semnat Rep.]

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

II

Dominum Paulum Payka
oriundum Lukaczestie in Bucovina
rite relatum esse in album

C. R. Universitatis Viennensis
Facultatis juridico-politicae
Nos Rector
et
Decanus Collegii Professorum Facultatis juridico-politicae
C. R. Universitatis Viennensis

hac tabula profitemur testatumque esse volumes et ejus rei in fidem nomina ipsi subscripsimus.

D. Viennae 4. Maji 1855.

Dr. Joseph Scheiner, m.p.
h. t. Universitatis Viennensis Rector
L. S.

Dr. Haimerl, m. p.
h. t. Decanus Collegii Professorum
Facultatis juridico-politicae

Direcţia Judeţeană Iaşi a Arhivelor Naţionale, Comitetul Central de Inspecţiune Şcolară, Dosar 828, f. 40.

***

Noi, Rectorul şi Decanul Colegiului profesorilor Facultăţii de Drept administrativ (civil) a Universităţii chesaro-crăieşti din Viena, mărturisim prin acest document că domnul Pavel Paicu, originar din Lucăceşti, a fost înscris după obicei în Registrul Facultăţii de Drept administrativ (civil) a Universităţii chesaro-crăieşti din Viena şi afirmăm că a fost atestat şi spre autentificarea acestui fapt noi înşine ne-am subscris numele.

Dat la Viena, 4 mai 1855.

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

III

Zahl des Prüfungsprotokolls 70/I.

Staatsprüfungszeugniss.

Herr *Paul Payka*, geboren zu *Lukaczestie in der Bukowina* derzeit, zuletzt[1] ordentlicher Studirender der Rechts- und Staatswissenschaften an der k. k. *Universität* zu *Wien* hat am *6. Oktober* 1857 vor der unterfertigten Staatsprüfugscommission sich in Gemässheit des Gesetzes vom *2 Oktober* 1855, R<eichs> G<esetz> Bl<att> Z<ahl> *172*, der *rechtshistorischen* Staatsprüfung unterzogen, und ist bei derselben *als befähiget erklärt.*

L. S.[2]

Von der k. k. Staatsprüfungscommission,
Wien den *6. Oktober* 1857.

Dr. Fr. Haimerl, m. p.,
Präses der Commission.
Dr. Phillips, m. p.
Dr. Joseph Ungar, m. p.
Prüfungs-Commissäre.

Direcţia Judeţeană Iaşi a Arhivelor Naţionale, Comitetul Central de Inspecţiune Şcolară, Dosar 828, f. 34.

1. Tăiat în text.
2. Timbru de 15 Kreuzer şi ştampila „K. K. Lemberger Oberlandesgericht".

***

Numărul Protocolului de examen 70/I

Atestat al examenului de stat.

Domnul Paul Paicu, născut la Lucăceşti, în Bucovina, în prezent, la urmă[1] student definitiv la Ştiinţe juridice şi politice la cezaro-crăiasca Universitate din Viena s-a supus examenului de stat de istoria dreptului la 6 octombrie 1857 în faţa jos iscălitei comisii de examen de stat în conformitate cu legea din 2 octombrie 1855, Foaia Legilor Imperiale numărul 172 şi este declarat de aceasta drept calificat.

L. S.

De la cezaro-crăiasca Comisie a examenului de stat
Viena, la 6 octombrie 1857.

Dr. Fr. Haimerl, m. p.,
Preşedintele comisiei
Dr. Phillips, m. p.
Dr. Joseph Ungar, m. p.
- al examenului

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

IV

Zahl des Prüfungsprotokolls 55

Zweites Staatsprüfungszeugniss.

Herr Paul Payka, geboren zu Lukaczestie in der Bukowina, *Sohn des*[1] hat sich, nachdem er am 6-ten Oktober 1857 die Staatsprüfung der rechtshistorische Abteillung laut Zeugniss von 6ten Oktober 1857, Zahl 70/I bei der k.k. Prüfungskommission zu Wien bestanden vor der unterfertigten Kommission in Gemäßheit der *provisorischen*[1] Vorschrift vom *30. July*[1] 2. Oktober *1850*[2] 1855[2] R<eichs> G<esetz> B<latt> Zahl *327*[1] 172[2] der Staatsprüfung der judiciellen Abteilung am 15ten März 1859 unterzogen, und ist durch den Erfolg derselben für befähiget erkannt worden.

Von der k. k. Kommission für die judicielle
Abteilung der theoretischen Staatsprüfung
Wien am 15. März 1859[3]

Graßl, m. p.,
Präses
Dr. Neumann, m. p.
Prof. dr. Dworzak, m. p.
Brenn, m. p.,
Prüfungskommissär

Direcţia Judeţeană Iaşi a Arhivelor Naţionale, Comitetul Central de Inspecţiune Şcolară, Dosar 828, f. 36.

1. Tăiat în text.
2. Scris deasupra.
3. Timbru de 30 Kreuzer şi ştampila „K. K. Lemberger Oberlandesgericht".

***

Numărul Protocolului de examen 55

Al doilea atestat al examenului de stat

Domnul Paul Paicu, născut la Lucăceşti, în Bucovina, *fiul lui*[1], după ce pe a trecut examenul de stat la secţia de drept istoric pe 6 octombrie 1857, conform certificatului din 6 octombrie 1857, nr. 70/I, al cezaro-crăieştii comisii de examen din Viena, s-a supus examenului de stat la secţia juridică pe 15 martie 1859 în faţa jos iscălitei comisii în conformitate cu regulamentul *provizoriu*[1] din *30 iulie*[1] 2 octombrie[2] *1850*[1] 1855[2], Foaia Legilor Imperiale numărul *327*[1] 172[2] şi prin succes a fost declarat de aceasta drept calificat.

L. S.

De la cezaro-crăiasca Comisie a examenului de stat
teoretic pentru secţia juridică
Viena, la 6 octombrie 1859[3]

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

V

ABSOLUTORIUM

Wir, Rector und Decan der Professoren-Collegiums

der rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät an der k.k. Universität Wien bestättigen hiemit, daß der Rechtshörer Herr Paul Payka, gebürtig aus Lukaczestie in der Bukowina, auf Grundlage des Maturitätszeugnisses des k.k. Gymnasiums in Czernowitz dedatto 20. Juni 1854 in die akademischen Studien aufgenommen worden, vom Sommersemester des Studienjahres 1855 bis zum Wintersemester des Studienjahres 1858/1859, an der k.k. Universität zu Wien.

Die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien den bestehenden Anordnungen gemäß vollendet, und während dieser Zeit folgenden Vorlesungen besucht habe:

Universität und Fakultät, an welcher er immatriculirt war	**Namen der Docenten**	**Gegenstände der besuchten Vorlesungen**	**Wochentlichen Stundenzahl derselben**	**Anmerkung**
		1855		
		2. Semester		
Wien, rechts- und staatswissenschatlichen Fakultät	Springer	Österreichische Statistik	4	
	Dworzak	Nationalökonomie	5	
	Kaiser	Österreichische Staatengeschichte	3	
	Springer	Kulturstatistik der europäischen Staaten	1	
		1856		
		1. Semester		
	Phillips	Deutsche Reichs- und Rechtsgeschichte	5/3	sehr fleißig
	Arndts	Geschichte der römische Rechtsquellen	4	
	Pachmann	Kanonischen Recht	5	
	Lett	Allgemeine Ethik	5	
	Aschbach	Geschichte der römischen Kaiser von Augustus bis auf Theodosius	2	

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

(continuare)

		2. Semester		
	Arndts	System der römisches Rechts	10	sehr fleißig
	Detto	Über Aktions und Civilprozeß der Römer	2	
	Pachmann	Kirchenrecht	5	
	Stubenrauch	Enzyklopädie der Rechtswissenschaften		
	Phillips	Deutsche Reichs- und Rechtsgeschichte	4 3	
		1857		
		I. Semester		
	Graßl	Österreichische allgemeine Privatrecht I. Abtheilung	8	
	Unger	System des gemeinen deutschen Privatrechts	4	
	Edlauer	Der zweite Theil des österreichischen Strafgesetzes über Vergehen und Übertretungen	2	
	Jäger	Literatur der österreichischen Geschichte	2	
		II. Semester		
	Grassl	Österreichisches allgemeines Privatrecht II. Abtheilung	5	
	Grassl	Österreichisches Erbrecht	3	
	Edlauer	Österreichische Strafprozeßordnung	5	
	Phillips	Auserwählten Materien des kanonischen Rechts	3	
		1858		
		I. Semester		
	Haimerl	Civilgerichtlichen Verfahren	10	
	Stein	Grundzüge der Verwaltungslehre	4	
	Beer	Gerichtliche Medizin und Kriminalpsychologie	5	
	Edlauer	Österreichisches Strafgesetz	5	
		II. Semester		
	Haimerl	Civilgerichtliches Verfahren	5	
	Neumann	Gesandtschaftsrecht, Konsulatsrechts, deutsches Bundesrecht	5	
	Stein	Finanzwissenschaft	5	
	Fröhlich	Staatsrechnungswissenschaft		
	Neumann	Erörterung des westphalieschen Friedens	6 1	

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

(continuare)

		1859 I. Semester		
	Stubenrauch	Handels und Wechselrecht	5	
	detto	Entwurfs eines allgemeine deutschen Handelsgesetzbuches	1	
	detto	Verwaltungspolitik	4	
	Stein	Das Verhältnis der Nationalökonomie zu den Rechtswissenschaften	1	
	Haimerl	Über der Organisation der Gerichte in Österreich	1	

Was das akademische Benehmen des Candidaten anbelangt, so war dasselbe der akademischen Gesetzen gemäß.
Zu Urkunde dessen bekräftigen wir dieses Zeugniss mit unserer Unterschrift und dem Siegel der Universität.

Wien den 16. April 1859

Johann Kutschken, m. p.
Rector der k.k. Universität
zu Wien

Grassl, m. p.
Decan des rechts- und staatswissenschaftlichen
Professoren-Collegiums der k.k. Universität zu Wien

Direcţia Judeţeană Iaşi a Arhivelor Naţionale, Comitetul Central de Inspecţiune Şcolară, Dosar 828, f. 37 r + v, 38 r + v.

***

Certificat de absolvire

Noi, rectorul şi decanul colegiului profesional
al Facultăţii de drept şi ştiinţe politice a Universităţii din Viena confirmăm cu aceasta că studentul la drept domnul Paul Paicu, născut la Lucăceşti în Bucovina, în temeiul certificatului de bacalaureat, dat la 20 iunie 1854 de cezaro-crăiescul Gimnaziu din Cernăuţi, a fost admis la studii academice la cezaro-crăiasca Universitate din Viena, din semestrul de vară al anului de studii 1855 şi până în semestrul de iarnă al anului de studii 1858/1859.

Studiile de ştiinţe juridice şi politice din dispoziţiile existente au fost desăvârşite pe deplin şi în ace

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

Universitatea şi Facultatea la care a fost înmatriculat	Numele docentului	Temele cursurilor urmate	Numărul orelor săptămânale ale acestora	Observaţii
		1855		
		Semestrul al II-lea		
Viena, Facultatea de ştiinţe juridice şi politice	Springer	Statistica austriacă	4	
	Dworzak	Economia naţională	5	
	Kaiser	Istoria statelor austriece	3	
	Springer	Statistica culturală a statelor europene	1	
		1856		
		Semestrul I		
	Phillips	Istoria imperiului şi a dreptului german	5/3	
	Arndts	Istoria izvoarelor de drept romane	4	
	Pachmann	Drept canonic	5	
	Lett	Etică generală	5	
	Aschbach	Istoria împăraţilor romani de la Augustus la Theodosius	2	
		Semestrul II		
	Arndts	Sistemul dreptului roman	10	
	Detto	Despre acţiunea şi procesul civil la romani	2	
	Pachmann	Drept bisericesc	5	
	Stubenrauch	Enciclopedia ştiinţelor juridice	4	
	Phillips	Istoria imperiului şi a dreptului german	3	
		1857		
		Semestrul I		
	Graßl	Drept privat general austriac. Secţiunea I.	8	
	Unger	Sistemul dreptului privat comun german	4	
	Edlauer	Partea a doua a codului penal austriac privitoare la contravenţii şi încălcări	2	
	Jäger	Literatura istoriei austriece	2	
		Semestrul II		
	Grassl	Drept privat general austriac. Secţiunea II.	5	
	Grassl	Dreptul de succesiune austriac	3	
	Edlauer	Procedura penală austriacă	5	
	Phillips	Materii alese ale dreptului canonic	3	

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

(continuare)

		1858		
		Semestrul I		
	Haimerl	Procedura juridică civilă	10	
	Stein	Elemente ale administraţiei publice	4	
	Beer	Medicină legală şi psihologie criminală	5	
	Edlauer	Codul Penal austriac	5	
		Semestrul II		
	Haimerl	Procedura juridică civilă	5	
	Neumann	Dreptul legaţiilor, dreptul consular, dreptul uniunii germane	5	
	Stein	Ştiinţe conomice	5	
	Fröhlich	Ştiinţa curţii de conturi	6	
	Neumann	Dezbaterea păcii vestfalice	1	
		1859		
		Semestrul I		
		Drept comercial şi cambial	5	
	Stubenrauch	Proiectul unui cod comercial		
	detto	general german	1	
		Administraţie publică	4	
	detto	Relaţia economiei naţionale cu		
	Stein	ştiinţele juridice	1	
	Haimerl	Despre organizarea judecătorească în Austria	1	

În ceea ce priveşte conduita academică a candidatului, aceasta a fost conformă legilor academice.
Ca dovadă întărim noi acest certificat cu semnăturile noastre şi cu sigiliul Universităţii.

Viena la 16 Aprilie 1859

Johann Kutschken, m. p.
Rector al cezaro-crăieştii Universităţi din Viena

Grassl, m. p.
Decan al Colegiului profesoral al Facultăţi de drept şi ştiinţe juridice a cezaro-crăieştii Universităţi din Viena

Graßl, m.p., Preşedintele comisiei

Prof. dr. Dworzak, m. p.
Brenn, m. p.,
examenului

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

VI

Zahl des Prüfungsprotokolls 3.

Staatsprüfungszeugniss.

Herr *Payka Paul*, geboren zu *Lucacesti in der Bukowina* derzeit, zuletzt[1] ordentlicher Studirender der Rechts- und Staatswissenschaften an der k. k. *Universität* zu *Wien* hat am *11te Oktober* 1859 vor der unterfertigten Staatsprüfugscommission sich in Gemässheit des Gesetzes vom *16. April* 1856, R<eichs> G<esetz> Bl<att> Z<ahl> *54*, der *staatswisseschaftlichen* Staatsprüfung unterzogen, und ist bei derselben *für befähigt erklärt*.

L. S.[2]

Von der k. k. Staatsprüfungscommission,
Wien den *11te Oktober* 1859.

Dr. Eduard Ritter von Tomaschek, m. p.,
Präses der Commisssion.
Dr. Johann Springer, m. p.
Dr. Hermannn Blodig, m. p.,
Prüfungs-Commissäre.

Direcţia Judeţeană Iaşi a Arhivelor Naţionale, Comitetul Central de Inspecţiune Şcolară, Dosar 828, f. 35.

1. Tăiat în text.
2. Timbru de 15 Kreuzer şi ştampila „K. K. Lemberger Oberlandesgericht".

***

Numărul Protocolului de examen 3

Atestat al examenului de stat.

Domnul Paicu Paul, născut la Lucăceşti, în Bucovina, în prezent, la urmă[1] student definitiv la Ştiinţe juridice şi politice la cezaro-crăiasca Universitate din Viena s-a supus examenului de stat de ştiinţe politice la 11 octombrie 1859 în faţa jos iscălitei comisii de examen de stat în conformitate cu legea din 16 aprilie 1856, Foaia Legilor Imperiale numărul 54 şi este declarat de aceasta drept calificat.

L.S.

De la cezaro-crăiasca Comisie a examenului de stat
Viena, la 11 octombrie 1859.

Dr. Eduard Ritter von Tomaschek, m. P.,
Preşedintele comisiei
Dr. Johann Springer, m. P.
Dr. Hermannn Blodig, m. p.,
Comisar al examenului

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

VII

Nr. 12589

Man findet Sie zum Supplenten an der hiesigen griechisch orientalischen Ober Realschule für die romanische Sprache als Hauptfach, für die deutsche Sprache oder Geographie und Geschichte als Nebenfach mit der Jahresgebühr von Fünfhundert (500) Gulden österreichische Währung zu bestellen.

Sie werden aufgefordert sich sogleich hieher zu begeben und sich bei der Direktion der Oberrealschule unter Vorweisung dieser Decrets zum Dienstantritte zu melden.

Czernowitz am 7. September 1863.
Der k.k. Landes Chef
Amadei

An
Herrn Paul Paiku
Notariatskoncipiret zu
Handen des Herrn Notars
Abraham von Prunkul
in Suczawa

(adresa pe verso)
Von der Bukowinaer
k. k. Landesbehörden

Nr. 12589

An
Herrn Paul Paiku
Notariatskoncipiret zu
Handen des Herrn Notars
Abraham von Prunkul
in Suczawa

Ex officio

Direcţia Judeţeană Iaşi a Arhivelor Naţionale, Comitetul Central de Inspecţiune Şcolară, Dosar 828, f. 39 r + v.

***

Nr. 12589

S-a hotărât să fiţi numit ca profesor suplinitor la Gimnaziul real superior greco-oriental de aici pentru limba română, ca specialitate principală, iar pentru limba germană sau geografie şi istorie, ca specialitate secundară, cu cinci sute (500) guldeni, valută austriacă.

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)

Sunteţi invitat să plecaţi imediat încoace şi să vă anunţaţi la direcţiunea Gimnaziului real superior, prin arătarea acestui decret, spre a intra în serviciu.

Cernăuţi la 7 septembrie 1863.

Guvernatorul ţării,

Amadei

Către
Domnul Paul Paicu
Concepist notarial la
mâna domnului notar
Abraham von Pruncul
în Suceava

(adresa pe verso)
De la cezaro-crăiescul Guvernământ
al Bucovinei

Nr. 12589

Către
Domnul Paul Paicu
Concepist notrial la
mâna domnului notar
Abraham von Pruncul
în Suceava

Din oficiu

BDD-A32911 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:59:10 UTC)